

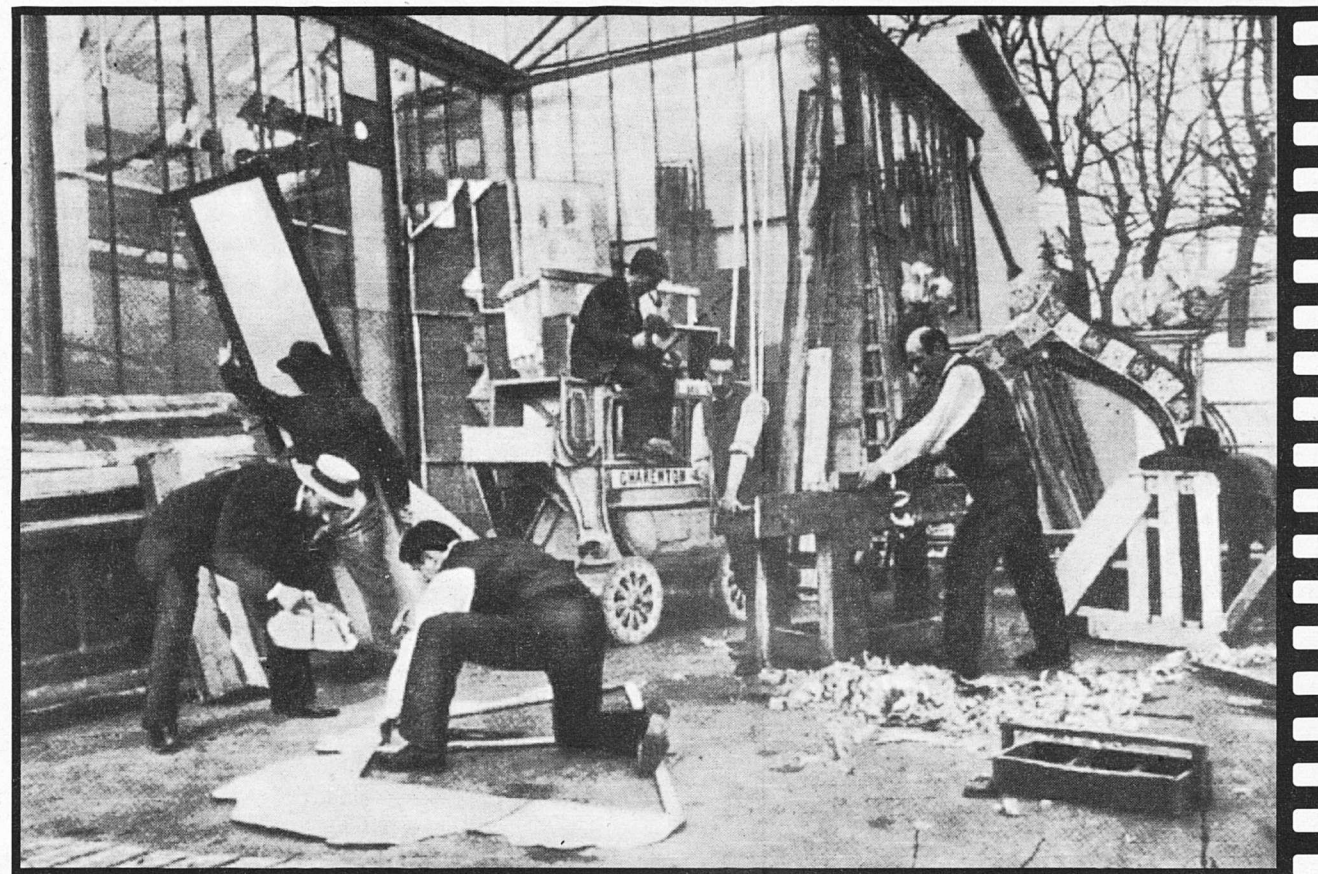
August i Louis en nom del cine

La joventut d'un art centenari
Llarga vida al cine
Un any per un segle de cine

Claudio Klynhout

Hi ha qui afirma que el cine va entrar en crisi abans d'arribar a la maduresa. Tal vegada així ha passat, potser d'altres ho contemplen com un pas inevitable cap a la pròpia maduresa, cap a l'assentament en els **TEMPS MODERNS**, uns temps ben distints i prosaics que no els de Chaplin. La voracitat d'aquest art de masses industrialitzat, que sustenta tot un seguici i cohort de publicistes, festivals, distribuïdors, crítics, periodistes, publicacions, representants, l'han empès a adaptar-se a nous temps, aprehesos per la història en l'era moderna. I a pesar que han canviat moltes coses, el cine no ha perdut mai el seu torrent de fascinació; s'ha reconvertit en un imperi milionari condicionat a recaptacions, llista de pel·lícules en lliça per les més taquilleres de la història, les de major cost de producció, una factoria que sacrifica, en ocasions sense contemplacions ni escrúpols, la qualitat i l'ortodòxia, tot en benefici d'una indústria amenaçada per la televisió, el vídeo i altres sofisticades tecnologies àudio-visuals: tot val. D'aquí a la cara oculta del cel·luloide filmades per Altman, a *El juego de Hollywood*, o Graeme Clifford, a *Frances* —vilipendiada biografia de l'actriu Frances Farmer—, són exemples del cine des del cine que mostren un pla no tan fascinant i seductor com s'ha idealitzat; el cine és un art d'humans que no escapa a la cobdícia, l'enveja, on es contempla una galeria de personalitats ambigües, de baixes passions i altres pecats capitals que sucumbeixen davant del poder eròtic, social i econòmic que produeix el setè art.

Els seus primers cent anys el col·loquen —com va escriure Manuel Gutiérrez Aragón— en la primera de les arts. Tot val perquè la més jove de les arts, discutida i admirada, segueixi ocupant aquest setè lloc que la numerologia màgica i esotèrica atribueix a la sort; bevent de la història, de la literatura, la psicologia, la sociologia i altres disciplines, i alimentant-se d'altres arts, cultures, doctrines i moviments humans per recrear aquest miracle de sensacions i emocions quan es criden les tres paraules de l'encanteri: ¡llum, càmera, acció!

VISTA DE L'ESTUDI I TALLER ANNEX PER A DECORATS QUE MÈLIÈS VA CONSTRUIR AL JARDÍ DE LA SEVA FINCA A MONTREUIL

Aleshores aquest art amb moviment, que segueix embadalint, fetillant i captivant, aquest art abastable i popular es converteix en art universal.

I en cent anys han canviat moltes coses. Amb l'arribada de la veu, el color i el cinemascope, o el so estèreo i els efectes especials; des de la producció a la distribució mediatitzada; i de l'altra banda, en el pati de butaques també ha canviat l'ambient tot i que persisteixen les mateixes emocions, i de la doble sessió acompanyada de berenar dominical amb galetes, xocolata i gasosa, s'ha passat a la sessió única de pel·lícula de 100 minuts de durada mitjana amb bossa de palomites i refresc de cola; de les sales de set-centes i busques de butaques als multicines de dimensions quasi de saleta d'estar; dels grans cartells promocionals als *making off* televisius; de la censura i els rombs, al liberalisme absolut i les classificacions «S» i l'aparició de sales «X». Però seguirem anant al cine.

I del cine mantenc el record inesborrable de com em vaig quedar amb les ganes d'estudiar-lo a 3r de BUP o a la Història de l'Art de COU, però el seu con-

tengut sempre relegat al final dels programes acadèmics per la seva contemporaneïtat i la seva incoherent extensió davant les hores lectives, i una certa dosi d'indiferència o ignorància

en els docents per impartir la història del cine, em varen encunyar la imatge d'un art per frívols o extravagants. Vaig haver d'associar el meu desencís de manera autodidacta quasi clandestinament, i així hem crescut els cinèfils de tota una generació. Algunes excepcions recents aporten llum, afortunadament, a aquest obscurantisme i el seu estudi s'atèn en el batxillerat i s'incorpora amb pes propi a llicenciatures com Art, mitjançant assignatures de suggestius títols: «les arts de l'espectacle» o «història dels mitjans àudio-visuals», sense oblidar els estudis específics com el nou «Graduat Superior en Cinema i Àudio-visuals» de

la Universitat de Barcelona i les set especialitats de la nova Escuela de Cine de Madrid.

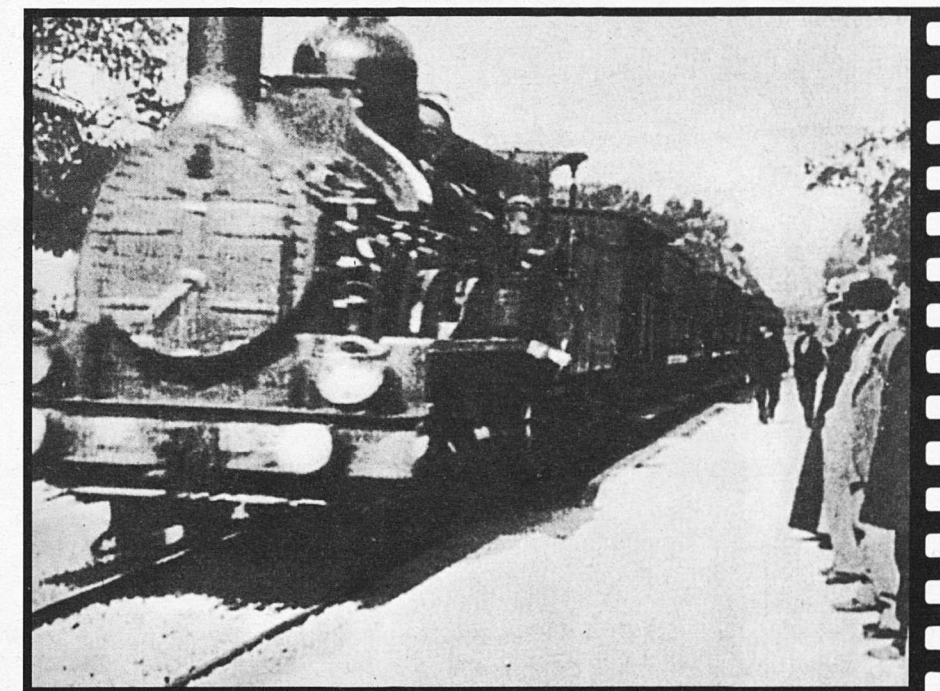
Sense dubte l'embranchida del cine té lloc l'any 1931, moment en què una puixant indústria es concentra a Hollywood, era l'època daurada quan la producció de pel·lícules, d'una certa qualitat i intenció comercial, marquen l'inici del culte a l'estrella, «the star-system» que a la vegada crearà el fenomen més propi i singular: el «glamour»; al costat de l'aparició de nombrosos prototipus: herois, gàngsters, víctimes, dones vamps, mestresses de casa, homes de llar, que tanta incidència tendran a les nostres vides. El cine s'ha tornat el mitjà d'expressió més característic de la nostra era. Resulta gairebé impossible quedar indiferent davant el desencadenament del procés a la vegada perceptiu i afectiu «de participació» de comporta. L'èxit i la significació universal s'han aconseguit per l'elaboració d'un llenguatge propi, original i fàcil de desxifrar, que permet l'expressió de tot tipus d'idees, accions i suc-

cessos reals o imaginaris que es veuen acompanyats del factor revelador d'aquests factors: el temps, una quarta dimensió aliena a altres arts. Lumière, Meliès, Porter, Griffith, Chaplin, Wegner, Renoir, Capra, Ford, Wyler, Vidor, Gil, Buñuel; l'expressionisme alemany, el surrealisme, l'expressionisme francès, el neorrealisme italià, el cine negre, són mites i etapes que formen part de la memòria històrica del cine, que, com els àngels, no tenen edat i que només nosaltres mesuram amb el temps.

Des del 28 de desembre de 1895 —reiterat fins al cansament— en què August i Louis Lumière representaven el naixement del cinematògraf, cent anys d'història ens contemplen, i 1995 ens ofereix als cinèfils un any d'homenatge, records i evocacions al qual ningú pot estar aliè. ¡Visca el cine! ¡Llarga vida al cine!

«Que toda la vida es cine, y los sueños cine son» (L. Eduardo Aute)

(TRADUCCIÓ DEL CASTELLÀ:
MANEL C. SANTOS)

FOTOGRAMA DE L'ARRIBADA DEL TREN DE LUMIÈRE